

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Un congres al profesorilor români.

— Articol din afară. —

Suntem totdeauna bucuroși, când auzim că se organizează puterile de muncă, deoarece prin organizație se introduc oareși cari măsuri de disciplinare în lucrarea și gândirea noastră. Și de disciplină avem mare nevoie în toate manifestările vieții noastre, doar ea este puterea care ne păzește de multe rătăcirii, di-buiri și poticniri, cari ne-au stavilit atât de mult înălțarea noastră că-tră ideal. Orice organizație a muncii, fie ea spirituală ori fizică, ori și ce orânduie și solicitare la muncă unitară a tuturor factorilor, cari slujesc realizarea scopului, înseamnă o întărire a viitorului neamului nostru. Căci munca noastră de până acum e cam pripită și inexactă, discontinuă și capricioasă, iar astăzi e primejdută în multe părți a împrumuta prea multe culori străine.

Și bucuria noastră a fost mare și sinceră, când am auzit, că scriitorii noștri români au înfăptuit visul, cu dorul căruia în inimă s'au coborât în groapă toți literații noștri de seamă, anume, de a-și avea și ei cetățuia lor de apărare, din care se pornească îndemnuri puternice. Nu mai puțin ni-a tremurat inima de bucurie la vestea, că și ziaristii români din patrie, acești dascăli ai mulțimii, au știut să-și strângă rândurile, încheindu-se în o societate cu scopul de a-și apăra interesele pe de-o parte, pe de alta a lucra cu puteri unite la ridicarea nivelului ziaristiceii noastre, la îmbunătățirea mijloacelor de educație a întregului neam.

Nu mai pionierii școalelor noastre, mai ales ai școalelor medii, nu s'au cugetat încă la strângerea rândurilor, la organizarea muncii lor, nu s'au cugetat la măsura aceea, care le dă putere de a se cunoaște

între olaltă, de a-și disciplina simțirea, gândirea și munca. Profesorii stau mai răslățiți și mai neorientați în marea datoriilor lor. Nici un curent mai puternic, afară de acela alui Cipariu, nici o viață mai largă, nici o îndrumare mai de seamă, care să ne desrobească sufletele, n'a plecat dela ei.

Să nu să creadă însă, că cărturarii aceștia n'ar fi lucrat. Din contră, au lucrat și s'au zdrobit foarte mult, durere că fără cunoștința deplină a scopului, fără îndărătnicia acea cu minte care își asigură izbânda. N'am căutat nici când să ascultăm cu luare aminte bă-tăile inimii și glasul mulțimii, să-i cercetăm mersul gândirii, puterile cele mari ale vieții, să pătrundem tainele organismelor naționale, cu un cuvânt, să învățăm dela mulțimea aceea, care ne poartă pe umeri, nu ne-am ostenit să clădim viitorul nostru pe tot aceea ce a fost sănătos în trecut. N'am știut să ne întărim, să ne zidim fortărețe, văzute și nevăzute, să ne pregătim de lupta cea mare și înălțătoare, care se poartă pentru cultura proprie, ne-am arătat prea nesocotiți scăderile de cari se servește astăzi dușmanul.

Astăzi nu mai putem răsbi și ruiți și fără cunoștința deplină unul de altul, astăzi ne trebuie o înfrățire trainică și curată, în numele culturii, în numele vieții românești, ai căror slujitori suntem. Vremurile s'au schimbat. Altă muncă, altă chibzuială, altfel de luptă ni se impune, dacă voim să ne afirmăm, dacă nu voim să ne birue războiul care e mare și s'a deslănțuit pe toate cărările vieții noastre. Mai multe și mai mari sunt astăzi trebuințele cari cer cu insistență împlinire. Iar ca să satisfacem cerințele aceste, se pretinde jertfă mare și multă muncă. Munca împreunată cu jertfă va fi sfințită cu binecuvântarea cerurilor, care se pogoară asupra ori cărei lucrări conștiente. Numai prin muncă devenim stăpâni

pe bogățiile noastre, și una trebuie să se știe, că dacă nu vom putea păstra bogăția noastră, neatârnată ființei noastre naționale, vorbirea curată a graiului strămoșesc, atunci ne vom prăbuși și fizicește de grabă.

Până acum dănuiește obiceiul, ca să nu ști nimic de colegul tău, de munca lui bună ori rea. Fiecare lucră după cum îl tae capul și după cum îl îndeamnă împrejurările externe și nu nevoile interne. Celce muncește, face folclor și matematică, literatură și fizică, geografie și chemie. Împrejurările și porunca vremii l-a constrâns ca el să se pricceapă la toate, să vorbească și să scrie de toate, fără nici o disciplină, fără să-și deie vrodată seama, că morișca creierului unui om, afară doar de aceea alui Aristotel și Leibnitz, nu poate măcina atâtea deodată. Vor fi poate între șirurile celor har-nici și de aceea, cari își fărâșă viața prin odăile scunde ale unui birt cu vin bun la masa de cărți, izidindu-și astfel energia sufletească, deoarece văd că nu-și pot atinge idealurile clădite în anii tinereții prin orașele mari. În aceștia trebuie să se deștepte din nou simțul de demnitate și datorie față de sine și de neamul său, simț, care să nu îngăduie o viață atât de nebleznică; trebuie chemați la muncă, ca prin muncă să-și ridice din nou privirile cătră ideal. Trebuie peste tot să eșim din hăzenia și mârșăvenia pof-telor materiale, căci idealul, care a călăuzit cu atâtea credință umble-te strămoșilor noștri ne chiamă în zilele acestea de restriste cu mai multă căldură la muncă, arătându-ne totodată, că viitorul numai prin muncă asiduă și disciplinată se poate întemeia și nici decum prin slujirea nepăsării și intrigilor.

Suntem atâtea profesori la școalele medii, la seminarii, la școalele normale și civile, dintre cari mulți nici barem după nume nu se cunosc. Toți aceștia sunt chemați să lupte pentru consolidarea și izbânda

culturii noastre românești. Și gândul meu nu zboară numai la profesorii gr-or. ci la toți profesorii dela școalele românești, căci trebuie să se afle un mijloc, să se afle o formulă, care să cheme toate elementele risipite sub acelaș steag al științei, al artei, al culturii și vieții românești. Aceasta nu e o vorbă goală și nici vis, ci o nevoie reală! Să se convoace un congres al tuturor profesorilor noștri românești, spre a putea desbata toate nevoile, spre a căuta mijloacele, cu cari se delăturăm pedecile înaintării, să înfripăm un plan de muncă bine chip-zuit, la realizarea căruia să se oblige a munci fiecare, un congres la care să ia parte și senatele școlare ale ambelor biserici. Și n'ar fi rău ca profesorii să se împartă în secții după discipline: filologi moderni și clasici, istorici și geografi, matematici naturaliști, filozofi, pedagogi și teologi. Să se plănuiască traducerea operelor mai de valoare și mai de lipsă, ca elevii noștri să nu fie în fiecare moment siliți a merge la străini să cetească, lucru care poate strecura prea ușor în sufletul tinerilor îndoială amară față de cultura noastră. Trebuie să ne îngrijim cu mai multă stăruință de carte pe seama elevilor noștri, să le dăm carte bună și cuminte, carte pregătită anume, și atunci nu se vor întâmpla atâtea alunecări primejdioase. Doar e în natura omului, e constatat, că dragostea față de obiectul cu care ne ocupăm zilnic, crește mereu.

Lupta și munca care ne chiamă este cea mai nobilă, este lupta pentru cultura noastră proprie și care se poartă cu armele minții și ale inimii. Trebuie să lucrăm, ca să adunăm toată bogăția de gândire și simțire a neamului în primul rând și apoi a omenirii întregi, și să o pregătim la altarul, la care vin atâtea mlădițe să se împărtășească cu taina cea mare a luminării sufletului și trupului. Și nu e nici

FOIȘOARĂ.

Abraham a Santa Clara.

Sunt prieteni, cărora nu le sorii nici odată, și prieteni foarte buni. Ești pare că prea sigur, prea convins de statornicia lor, îi cunoști cu mult prea bine, decât să-ți dea motiv la o umbră de bănuială, fie cât de neînsemnată. Le porți stimă, te augeți cu drag la ei, și îndeosebi te împresoară cu mai multă plăcere, aducerea aminte... Asemenea soarte împărtășesc mulți din scriitorii, din artiștii și din cugetătorii, cari s'au impus prin originalitate și prin acel deosebit dar, care căștigă popularitatea. Sunt foarte cunoscuți, și se știu pe din afară versuri întregi, și-uri lungi de măiastră gândire, frase frumoase de armonie; ai cetit chiar operele lor în clasă, cu profesorul, și s'au analizat în amănunte, și s'a vorbit pe larg de însemnatatea lor, de rangul ce-l ocupă în galeria bărbaților iluștri și de valoarea ce o reprezintă; cu un cuvânt, ești așa de convins și asigurat de geniul lor, încât ești cu cale să nu-i mai cetești, adresându-le totdeauna, când e vorba de ei, elogi și admirație. Scriitorii categoriei acesteia pot fi într'adevăr fericiți, pentru că nemurirea, în felul ei, li e asigurată, iar în iseririile de literatură prind totdeauna locul cel mai de frunte...

În Decembrie 1909 Viena a comemorat prin articole entusiaste, în ziare și reviste, și prin edarea operelor complete în 21 de volume, a doua sută aniversare a morții vestitului călugăr din ordul augustinilor: Abraham a Santa Clara. Pentru lumea teologilor, acest nume nu-i necunoscut, cu atât mai puțin vienezilor; dar indiferent de unii și de alții, și Abraham a S. C. face parte din acei scriitori mari, despre cari se vorbește cu tot entuziasmul fără să fie cetiți. Zelul și cu deosebire spiritul celor 21 de volume e așa de bine înfrățit cu sângele vienezilor, încât nu poți desface cele două concepții deolaltă: Viena și Abraham a Santa Clara. Viena, fără el pe deoparte poate că n'ar fi aceea ce-i azi, încât privește viața religioasă, și fără de ea nu e posibil să-mi imaginez pe călugărul poznaș, din ordul augustinilor. De aceea toți îi cunosc biografia, cu amănunte, și sunt rari acei cari să nu fi auzit ceva despre neîntrecutul cuvântător; dar cu toate acestea, durere, cele 21 de volume rămân mereu în vitrine nouă-nouăte cu șirurile lor de interesantă și instructivă lectură.

Cine a fost Abraham a Santa Clara? Se spune, că el ar fi servit lui Schiller de model, în vestita „capucinată”, din Wal-lensteins Lager. Atât numai e prea puțin de știut despre un bărbat care umple pagini întregi în istoria literaturii germane din Austria, și mai cu seamă ce ne inte-

resează pe noi, un loc de frunte în șirul oratorilor mari ai bisericii creștine. S'a născut în anul 1644, la Krähenheimstet-ten, din părinți țărani pastori. Ca copil de 9 ani arată un deosebit talent de orator; ținea prelegeri întregi din catehism prietenilor de școală, înălțat pe un scaun, cu ochii scânteietori și gesturi energice. Mai târziu, atras de faimă, intră în ordul augustinilor și după trmînarea studiilor necesare se hirotonește, pentru a lumina cu puterea rostului său iscusit de pe amvonul capelei imperiale câteva decenii, generații întregi setoase de cuvântul lui. Avea mare treocere la împăratul Leopold, pe care călugărul nu-l prea scutea de ironia-i plăcutoare și cu toate intrigile ce se urziau pe șoptite și pe față împotriva lui, nu-l delatură nici odată. Din Viena întreprinse mai multe peregrinașe la Roma și muri în etate de 65 de ani.

Abraham a Santa Clara a fost un mare orator bisericesc și-ar fi păcat să se treacă peste amintirea lui cu atâtea cât s'a spus. Ne interesează mai puțin biografia și mai mult personalitatea strălucită. Nu face ce-i drept parte din ceata acelor pu-țini, cari sunt nemuritori prin clasicitate; nu se poate pune lângă S. Chrisostom ca profunditate teologică, ca bogăție de sen-timente și imagini superbe, ca putere de argumentație și convingere neșarmurită, dar fără îndoială se aseamănă întru toate, și e egal prin cunoașterea adâncurilor su-

fletului omenesc și analiza fină psiholo-gică. Nu se poate pune lângă Bossuet, ca putere de creație și avânt, ca seninătate în expresie și neîntrecută eleganță a predării, dar totdeauna stă alături, prin spontaneitate, prin virtușitatea-i neîntrecută de a sbiciui fără milă păcatele ome-nești cu o extraordinară originalitate. Nu e un Lamennais, ce se înalță așa de sus, încât zărești împreună cu el prăpastia și te înfiori de profund tatea ei, nu-i oratorul ce fulgeră și tunetu-i răsbate din stâncă în stâncă, nu-i omul ce vorbește rațiunii, dimpotrivă sborul lui Abraham a S. C. e aproape de pământ și cu atâtea mai periculoso, e vulturul ce pândește ascuns între ramuri și atacă atunci când nu ești parat; n'are viața, coloritul, armonia și frum-seța de floare a lui Lacordaire, nici im-petușitatea, tăria de granit și glasul de profet a lui Spurgeon, dar ca nimenea altul posedă darul rar de a ști prinde pe nesimțite clipa în care zdrobești mai ușor, și în care prinzi cu mai multă ușurință inimile, spre căință. În privința asta Abraham a S. C. are un metod special ce nu-i dat fiecăruia să-l aplice cu succes. Măneacă de obicei dela un text scurt din sf. scriptură, și îl prezintă în toate varia-țiile posibile, în aplicare, adică povestește o sumedenie de întâmplări analoge, fie din domeniul sf. scripturi, fie din istorie, sau chiar și din viața privată socială, pe cari prin întorsături admirabile de frasă le po-

un om așa de mare, încât să poată îndeplini singur o operă atât de măreață și întinsă. Toți avem lipsă și încă mare lipsă de muncă, de dorul de muncă, de simțul de jertfă a fiecărui. În această neapărată solidaritate omenească, în cele mai înalte lucruri ale vieții zace o mare îmbărbătare și un razim real. Oamenii cresc în puteri prin valoarea intelectuală și morală a societății în care trăesc, altcum se înecă în trivialitatea vieții obicinuite ori se sfarmă (Iorga).

Și așa fi foarte bucuros, dacă gândul organizării noastre s'ar împărtași de binevoitoarea atenție a nestorului nostru, a ilustrului dascăl A. Barseanu, care va ști afla mai bine cum să ne adune și să ne îndemne la o muncă unitară, menită să ne desrobească sufletele.

n. p.

Un autograf preaiant.

În monitorul oficial din Budapesta, numărul de ieri, Marti, a fost publicat următorul autograf preaiant: „Iubite conte Khuen-Héderváry! Dimisia guvernului meu maghiar, prezentată prin Dta, nu o primesc; iau însă cu aprobare la cunoștință, că la timpul său îmi vei face propunere cu privire la dizolvarea dietei și la noua ei convocare. Dat în Viena, 31 Ianuarie 1910. Francisc Iosif m. p. Conte Khuen-Héderváry Károly m. p.“ Autograful acesta Majestatea Sa l-a scris Luni, când prim-ministrul nostru a avut o nouă audiență la palat. Din cercuri cari stau aproape de guvern se vestește, că dieta va fi convocată înainte de 24 Martie spre a fi dizolvată, prin urmare nouele alegeri să vor face prin luna Maiu. Ministrul-prezident are intențiunea să cheme la sine câte 4—5 bărbați de influență din fiecare comitat, pentru a afla dela ei care e dispoziția în comitat și cari sunt șansele nouelor alegeri? În curând guvernul va începe cu primenirea corpului comiților-supremi.

„Un suflet frumos“.

Așa numește poetul nostru Goga, într'un frumos articol publicat în „Lupta“, pe dl Andrei Barseanu, membru al „Academiei Române“ și vicepresident al „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român“, din prilejul răsplătirii sumei pe care a primit-o dela „Asociațiune“ pe vremea studiilor sale universitare.

În numărul trecut am dat și noi în întregime scrisoarea, pe care dl Barseanu a adresat-o presidentului și comitetului „Asociației“ în a-

ceasta chestiune, și nu ne îndoiim, că cetitorii noștri, tot așa ca întreaga lume românească, vor fi remas adânc și plăcut impresionați de cuprinsul ei.

Întru adevăr, numai un suflet mare e în stare să săvârșască o astfel de faptă!

Vor fi ei, între mulții bursieri, pe cari i-am avut noi Români din patria aceasta în cursul celui jumătate de veac din urmă, și de aceia, cari au o situație de zece, ori de o sută de ori mai favorabilă decât modestul profesor dela școalele noastre medii din Brașov, și pentru cari ar fi fost o simplă jucărie răsplătirea sumei primite ca ajutor la timpul seu din bani neamului, dar n'au făcut-o, pentru că nu s'au gândit la aceasta datorință, pe care o impune bunul simț, mintea luminată și inima caldă, aceste trei izvoare din cari se naște aceea ce numim: caracter frumos, caracter mare!

Acum însă, după ce dl Barseanu a arătat și a dovedit cu fapta, că ce trebuie să facă toți aceia, cari cu ajutorul neamului au putut să-și termine studiile, pentru a-și croi viitoriul și a ajunge în lumea aceasta la poziția de care i-a învrednicit Dumnezeu, credem, că toți cei ce pot, să vor grăbi să imiteze pe dl Barseanu și să răsplătească și ei aceea ce au primit ca ajutor pe vremea studiilor lor universitare din fondurile și fundațiunile diferite, adunate dela neamul lor.

Am avea însă o rugare către cei ce s'au vădeat îndemnați să imiteze fapta frumoasă a dlui Barseanu, — și de Dumnezeu, ca aceștia să fie cât de mulți, — pentru care credem, că dl Barseanu nu se va supăra pe noi și nu ne va lua în nume de rău mica corectură pe care venim să o facem în felul precisat de dsa de a să face răsplătirea banilor primiți. Suntem adevărați de credință și de convingerea, că „Asociațiunea“ noastră, care a împărțit și împarte ajutoare, își are izvoarele sale de venit, din cari poate exista și poate face față trebuințelor pe cari le are. Fundațiunea Gozdu apoi, care a dat și dă cele mai multe stipendii, e destul de solidă, ca să nu fie avisată la sumele pe cari le-a împărțit bursierilor diferiți în cursul anilor. Și tot așa și diferitele fonduri și fundațiuni bisericești. Răsplătirea ar fi bine deci să nu se facă așa cum a făcut-o dl Barseanu, trimițând suma acolo de unde a fost ea primită, ci trimițându-se fondului cultural, înființat din partea ambelor biserici române, gr. ort. și gr. cat., pentru că fondul acesta are trebuință de cea mai grabnică augmentare, după ce

el este chemat să ne acopere cele mai arzătoare și mai simțite trebuințe culturale!

Le spunem acestea cu bun gând și fără a voi să facem dlui Barseanu nici cea mai mică supărare, le spunem pentru a încheia și noi cu cuvintele cu cari își încheie dl Goga articolul din „Lupta“:

„Se vor găsi între cei mulți inimi generoase, cari să trăsără în fața acestui gest frumos? Cu deosebire pătura largă a cărturărimii noastre, leghionul fără număr al foștilor bursieri, cari par a-și fi uitat cu totul drumul pe care s'a croit belșugul lor de astăzi, acești oameni înfoliți în pripă din banul public, vor înțelege ei oare îndemnul unui suflet distins?...

Să sperăm că — da!

Pentru „Revista Teologică“.

În numărul din urmă „Revista Teologică“ ne face onoarea de a se ocupa cu noi și a ne spune, — dela o închipuită înălțime, — că nu aprobă ținută ziarului nostru în conflictul născut (și acum aplanat) în România pe tema reformei sinodale, lucru pe care de altcum domnul Dr. N. Bălan, redactorul revistei numite, îl sfă foarte natural, după ce ziarul nostru, consecvent cu principiile sale „moderate“, nu putea decât să lea și în această afacere partea celor ce merg cu stăpânirea“...

Răspundem dlui Dr. Bălan următoarele: Întâi de toate nu-l recunoaștem, nici de superioritate, nici de autoritate, chemată să ne aprobe, ori să nu ne aprobe, fie în chestia aceasta, fie în alte chestii de interes public; și în loc de a-și spune judecata pripită asupra atitudinii noastre, dl Bălan făcea mai bine dacă-și consulta cetitorii, și mai ales așa numitul comitet de redacție, pentru că să se convingă, dacă ținuta dsa e aprobată din partea acestora, ori nu? Căci tare ne temem, că dl Bălan stă în chestia aceasta săngur și isolat cu păreri sale.

Al doilea, vorbind despre principiile „moderate“ ale ziarului nostru, dl Bălan vorbește într-o chestie pe care nu o cunoaște de loc. Da, ziarul nostru a fost condus totdeauna de principii „moderate“, și n'avem nici un motiv să ne rușinăm de această atitudine corectă și consecventă a ziarului nostru. A fost moderat „Tel. Rom.“ sub marele Șaguna, când în locul politicii sterpe de pasivitate a propagat politica de activitate, deci acceptarea terenului legal, lucru pentru care ziarul nostru a fost haidut și batjocorit din toate părțile, cu marele Șaguna împreună. Și ce s'a întâmplat? În cele din urmă totuși politica de activitate a ziarului nostru a fost acceptată ca bună din partea obștei românești. Sub fericitul mitropolit Miron apoi isărăși de principii „moderate“ a fost condus ziarul nostru, când a propagat abandonarea autonomiei Transilvaniei din programul politic național. Și cu ce ploaie de insulte a fost tratat și atunci ziarul nostru, împreună cu mitropolitul Miron! Dar urmarea care a fost? Aceea, că deputații naționaliști români au intrat în dietă fără punctul prim al programului național român dela Sibiu. Va

să zică, s'a acceptat iarăși punctul de vedere moderat al ziarului nostru. Acum ziarul nostru e de părerea, că după ce avem deputați în dietă, nu e bine, ca aceștia să facă politica prea hazardată, politica de a tragerea în degete cu cei tari, fiindcă pentru mulțimea cea mare o astfel de politică nu e de folos. Domnul Bălan, imitând pe alții, poate să spună, că nu e bună părerea aceasta a noastră, dar noi îl asigurăm, că viitorul și în privința aceasta nouă ne va da dreptate! Principiile „moderate“ ale ziarului nostru nu sunt deci lucruri, cari pot fi luate în bătaie de joc de ori și cine, chemat și nechemat.

Al treilea, se cere multă lipsă de orientare, ca cineva să ne poată imputa, că mergem cu stăpânirea. Faptul, că avem în curgere mai multe procese de presă, dovedește din destul, că dl Bălan, afirmând aceasta, a spus un mare neadevăr. Nu mergem cu stăpânirea, dar am mers totdeauna și vom merge totdeauna cu legalitatea! Legea, fie oricât de rea, pentru noi e lege, și nu putem decât să ne supunem ei și să cerem și dela alții să i se supună. Legalitatea am apărut o decă și în conflictul bisericesc din regatul român, când am cerut, ca legea să fie respectată, îndemnând însă pe cei chemați și pe cei în drept, să caute, ca legea, dacă nu e bună, să fie modificată, firește, iarăși pe calea sa. Pentru că așa cere buna ordine în stat și în biserică.

N'am luat deci cu nici un cuvânt în apărare stăpânirea din regat, ba din contră, ne-am plâns în contra amestecului prea mare ce-l are în afacerile bisericești. De unde dară afirmarea, că mergem cu stăpânirea?

Ne place a crede, că în viitor dl Bălan va căuta să fie ceva mai cumpătat la vorbă și mai scrupulos în croirea judecății, pentru că d-sa încă nu e aceea ce se crede a fi: judecător peste toți și în toate!

În contra alcoolismului.

La Petersburg s'a ținut zilele acestea un congres, la care au luat parte trimiși din toată Rusia.

Tolstoi a trimis o scrisoare, prin care arată, că bătrânețele și boala îl împiedecă de a veni să ia parte la această întrunire, precum i-ar fi fost dorința. Arată însă că, după el, băuturile îmbătătoare fac rău nu numai trupului, dar și sufletului. Se plânge că lipsa de credință a făcut să oază oamenii până la atâtea jertfe ale acestei otrăvi, ucigătoare de trup și de suflet.

Președintele a amintit părerea celui mai mare bărbat politic al Angliei, Gladstone, că foametea, războaiele și molimele la un loc nu fac atâtea rău omenirii, ca băuturile îmbătătoare. S'au dat și dovezi, că în Rusia beția e foarte întinsă. Beau de se îmbată chiar și studenții de pe la universități și alte școli înalte (80—90%). Beția a prins rădăcini până și în copii de țăran (de la 6—13 ani): 15% dintre băieți, și 3% dintre fete.

Drul Zelenocov și drul Sanin, care era trimisul ministerului de război, sunt de părere că alt leac împotriva rețelilor băuturilor spirituoase, în afară de înfrânarea desăvârșită, nu este cu putință. Zelenocov e mahnit, că măsura aceasta nu se poate lua din pricina interesului celui mare bănesc al statului și al celor cari au băgat bani în fabricii. Sanin zice, că

trivește de minune la textual luat ca temă principală. Nu arseori adauge întâmplări curioase și hazlii, vorbește în rime posibile și imposibile, citează sau improvisează versuri, ca de pildă:

Ein Stuben ohne Tisch,
Ein Tisch ohne Fisch,
Ein Schreiber ohne Feder,
Ein Schuster ohne Leder... etc.;

nu arseori se folosește de jocuri curioase de cuvinte, ce au sens, absolut numai în limba germană: „die Schönheit ist ein Angel, ein Engel, ein Agstein, ein Eckstein, ein Brunn, ein Brunst, ein Bach, ein Pech, ein Tafel, ein Teufel“...; apoi de glume la adresa multelor patimi și neajunsuri omenești, ca mândria la femei, ignoranța militarilor, nemodestia bărbaților de știință, și în momentul acela când observă, că auditorul orbit de mult umor și spirit, e mai desarmat, aproape cu răsul homerio pe buze, călugărul prinde sabia cuvântului cu două tăisuri în mână, și ca o lavină ce năvălește, ca un vulcan plin de lavă ferbinte se revărsă, tale cu toată tăria, cu toată îndrăzneala posibilă în inimi. Efectul nu poate fi altul decât colosal, deși e drastic și lipsit de dulceața cuvântării Măntuitorului nostru I. Cristos.

E de mirat câte cunoștințe cuprinde în încăperile sale acest mare suflet de artist. Cunoaște desăvârșit istoria, țările, geografia, literatura, ce vrea! Nici nu poate exista altcum un orator, fără un te-

saur mare de știință. Afară de asta are ceva, din aceea ce numește vinezul „gemütlich“ în toată ființa sa, și prinde ușor, stie să te lipsească de arme pe furie și fără luptă. Vorbește de pildă despre grozăvenia epidemiei de ciumă ce a bătuit Viena trei luni de-a rândul în anul 1679 și ea să dispue mai ușor auditorul la predică, descrie jertfele infocșatului flagel, în felul următor: „Auf den Graben thet der Tod nichts als eingraben, auf den Heydenschuss that der Tod nach Christen geschossen, auf den Iudenplatz hat der Tod ziemlich geschachert, auf den Katzensteig hat der Tod viel gemauset“ etc.

Moartea spune între altele prin graiul lui următoarele lucruri: „... studiile mele sunt de altă natură, de oare ce în gramatica mea există mors generis communis, în sintaxa mea verbul vivo n'are infinitiv pe lume, în teologia mea e permis furtul, în jurisprudență omorul e permis totdeauna și are valoare nețarmurită, în medicina mea cel mai de seamă și mai plin de tămăduire recept e ca să se estupe gura pacientului cu țărână și de oarece am învățat cu totul la altă școală, nu mi pasă de toți învățații lumii acesteia, o iau și răpesc împreună Catones, Marones, Platonos, Bionos, Zenonos, fără deosebire, unul peste altul, unu într'altul, iar cel ce nu vrea să creadă, întrebe Viena!“

Exegeza și comentarul lui Abraham a S. C. e original, dar lipsit de profun-

ditate. Un exemplu poate servi de model de felul espicării textului sf. scripturi: „... Cât timp Aaron, marele preot, ținea toiagul în mână la regele Pharaon, rămănea toiag, dar îndată ce-l arunca la pământ se prefăcea în șerpe. Versa est in Columbrum Exod. 4. Ați auzit, oinștiți părinți, cât timp țineți toiagul în mână și luați seama la pedeapsa copiilor vostri, e bine, dar îndată ce aruncați toiagul și treceți toate cu vederea copiilor vostri, fără de veste se schimbă în șerpe veninos, căci nu poate fi alt venin mai periculos pentru copii, decât trecerea cu vederea din partea părinților“... etc.

Cele mai renumite predicii, pe cari le a ținut, par a fi tocmai cele rostite pe timpul ciumii la Viena. E grozav adeseori felul cum descrie durerile mari ale nefericioșilor vinezii: „... Franciscus Lucas scrie, că atunci când a intrat Domnul și Măntuitorul nostru cu triumf în Ierusalim, petrecându-l împreună cu deosebită pompă poporul israelitean, s'au închinat înaintea lui, pline de o adâncă admirație, statuetele de peatră ale împăraștilor din fața caselor. Sfânta scriptură scrie, că stâncile lovite de toiagul lui Moisi au isvorât râuri de apă. Dar eu trebuie să mărturisesc, că jalea și miseria Vienei e așa de mare, încât chiar piatra și stâncile s'ar îndura; asemenea cerul jalește îndelung, acoperindu-și fața-i albastră și lumina soarelui cu nori mici și felurți, plini de melancolie,

în case nu se aude nimic altă decât plâns și rugăciune, sârmanii părinți și-au adunat copiii într'un cerc, cari cu mâinile înălțate spre cer implor ajutorul și îndurarea lui Dzeu, dar sfatul nepătruns al celui de sus a hotărât, ca glasul lor să nu se asculte, ci și ei să fie atinși de săgețile înveninate ale ciumii“...

E caracteristic pentru conținutul cuvântărilor ținute, felul cum le întitulează autorul în colecții publicate după o revizuire mai târzie: „Gack, Gack, Gack a Ga“, „Heilsames Gemisch—Gemasch“, „Merk's Wien“ etc.

Iar ca exemplu de felul drastic al predicii se istorisește, că la o oare care ocazie ar fi început să întrebe de pe amvon pe auditorii săi, dacă se află între ei boagați, fericiti, săraci, nefericiti, buni, virtuosi, sau păcătoși mai mici, și alte întrebări de acestea, la care i se răspundea afirmativ sau negativ, după împrejurări. La un moment potrivit pune fără veste întrebarea, dacă sunt în mijlocul lor cămătari? Toți tac. Abraham a S. C. prinde cuvântul mai departe și zice, că el cunoaște pe unul și-l vede și e tocmai între ei, privește chiar spre el, dar nu vrea să-l numească. De obicei avea totdeauna la îndemână sf. scriptură într'un volum considerabil ca mărime. „Ce credeți, vreați să vi-l arăt?“ Răspunsul fu afirmativ. „Bine, priviți la acela, pe care-l voi numeri și-l cunosc de sigur, de oarece nu se

în zădar am îndemna la cumpătare, când cercetările oamenilor celor mai cu pricepere în astfel de lucruri au arătat, că nu e chip să spui, care e cantitatea ce cutare însuși ar putea bea fără primejdie. Cei cari pot bea fără a vădi vre o stricăciune, dau pilda cea mai rea și mai primejdioasă, ca unui ce momește și pe alții să-i urmeze făcând ca ei. Numărul celor cari au moștenit nervi zdruncinați, și deci au plecare către bănturile ametoare, e din nefericire foarte mare.

Profesorul Nijegorodzev întreabă dacă adunarea e gata a se rosti pentru înfrângerea desăvârșită.

Episcopul Mitrofan e de această părere, și arată credința nestămutată că poporul rusesc va avea tăria sufletească de a se lăsa cu totul de bănturile îmbătătoare.

S'a votat deci întocmai cum a cerut episcopul.

Seara o vorbit Borodin, Cotelnicov și Coppe în potrița monopolului, învinuindu-l că 'n loc de-a micșora, a sporit beția. Vănzătorii au interes să desfacă mult, căci auzeieuală. Cu cât sunt mai multe crâșme, cu atât și prilejul de beție e mai mare, și în Rusia s'au înmulțit crâșmele pe urma monopolului.

Cotelnicov arată că, deocând cu monopolul, se bea mai mult spirit, socotit pe capul de locuitor, de cât înainte; iar negoțul pe sub mână, cu bănturi de astea, a sporit și el, căci dă câștig mare.

Coppe dă un sfat glumeț dar de care n'a răș nimeni. El zice că, de vreme ce rachiuul cu 40% spirit și 60% apă e vătămător, să se pună din ce în ce mai puțin spirit în el, dar să se vândă tot cu prețul de ezi, chiar când o ajunge să fie apă goală.

Alb.

Dr. Lux.

Din România.

Onomastica Mitropol. Primat Atanasie.

În lumea creștină ortodoxă se prăznuiește în 18/31 Ianuarie amintirea neuitatului patriarh al Alexandriei, Atanasie. Același nume îl poartă și înaltul conducător bisericesc, I. P. S. Sa Mitropolitul Primat al României.

Ziua onomastică a I. P. S. Sale a fost sărbătorită într-un chip deosebit, la sem. „Central” din București.

Fiind Luni zi de școală, serbarea a avut loc Duminecă seara.

În sala încăpătoare, în care s'au ținut și ședințele consistoriului superior, se aflau adunați toți elevii seminariști, cu profesorii lor.

Frumoasele tablouri religioase mângăiau privirea și aduceau în suflet fior de bunătate și de curăție.

Dar iată în fund se zărește un portret, frumos gătit cu flori. Către el se pleacă voioși ochii tuturor. Recunosc pe I. P. S. Sa Mitropolitul Primat, Atanasie, pe care seminariștii îl sărbătoresc în astă seară.

Cu venirea directorului școlii, pârintele arh. Iuliu Scriban, serbarea se începe. Corul numeros execută imnul: „Astăzi mare, noi s'o sărbăm”.

Înceut, cu multă liniște se ridică apoi la tribună p. Scriban. Dar vorbele ce rostește nu vin lin ca o pluită, ci se prăvălesc uneori repezi, aducând par'că oule ceva din puterea și bărbăția acelor

anunță de bunăvoie, cu cartea aceasta care o țin în mână, să cunoașteți că el e cel mai mare păcătos și cămătar din lume! Prinde 'n grabă volumul, îl ridică în sus și face un gest, ca și cum l-ar arunca cu putere în mulțime. Firește, că toți își feriră capetele, plecându-le. Faptul acesta îi servește de motiv și temă la o strajnică muștrare a cămătăriei, accentuând că nu numai unul, ci aproape toți, prin aceea că și-au ferit capetele de teamă să nu fie loviți, s'au dovedit de păcătoși cămătari. De altfel sunt cunoscuți și alte multe mijloace de acestea ce le întrebuița la predică și erau așa de dragi vienezilor odinioară...

Cu toate aceste defecte sau poate însemnate calități, pentru acel ce le știe nimerit întrebuița, Abraham a Santa Clara rămâne una din stelele oratoriei bisericești și poate ocupa o cinste un loc lângă marii cuvântători ai bisericii și religiunii creștine. Fără îndoială că i se face din partea actualelor generații, cari sunt mai rafinate și pretind mult de tot, o nedreptate, atunci când se trece ușor peste el, dar tot așa de bine se poate zice, că Abraham a S. C. e un prieten bun, care iartă, care nu pretinde să-i scrie prea mult și des, fiindcă te cunoaște bine și te-a îndrăgostit așa de tare, încât n'asteaptă să-l întâmpini cu ceremonie deosebită, atunci când vine să-ți vorbească. Reeditatea operelor sale, într-o ediție îngrijită și re-

mărite vremuri, în cari a trăit patriarhul Alexandriei, Atanasie. Făcând elogiul acestui luptător neobosit întru apărarea adevărilor creștine, P. C. Sa îl arată ca pe un luminos luceafăr pe orizontul bisericeii lui Cristos.

Dela acele depărtate timpuri ale creștinismului se coboară în sbor iute în fața celui împodobit cu flori, I. P. S. Sa Atanasie, Mitropolitul Primat al României. Declară tuturor prin vorbe frumoase, că cele ce le va spune nu vor fi cuvinte smulse cu sila din pozițiunea pe care o ocupă, ci espreșiunea caldă față de un suflet ales ca al I. P. S. Mitropolit-Primat.

I. P. S. Sa, zice p. Scriban, are în umă un câmp întreg, pe care se găsește ca înlesnire roadele muncii sale. Număroasele lucrări de învățătură bisericească mărturisesc de vrednicia I. P. S. Sale.

În cuvinte calde arată apoi și alte calități ale Eminenței Sale și încheie îndemnând pe seminariști, să-și unească sufletele de înaltul lor șef bisericesc, prin firul de aur al iubirii.

Măreț răsună acum „Mulți ani trăiască”, care-i acoperit de sgomotoase aplause.

După câteva coruri, frumoasa sărbare dela seminarul central ia sfârșit.

NOUȚĂȚI.

În audiență. Președintele consiliului de miniștri, dl. Ioan I. Brătianu întorcându-se dela Roma, unde a fost ca să-și restabilească sănătatea, s'a oprit la Viena în zilele acestea și a fost primit în audiență de M. Sa Monarhul Francisc Iosif. Din Viena se mai știe, că în aceeași zi arhiducele Francisc Ferdinand s'a dus la Hotel Bristol, să facă o vizită primului ministru român; iar cancelarul d' Aehrenthal a dat un prânz în onoarea dlui Ion I. Brătianu, a cărui vizită în Viena a fost primită cu mari simpatii.

Doamna Lucia Cosma la palat. Cetim în ziarul „Adevărul” din București următoarele: „Vineri la orele 6 jum. seara, a avut loc la palatul regal o audițiune muzicală din cele mai alese, în fața reginei, a d-lor miniștri cu soțiile lor și a unui mare număr de d-ne din elita capitalei. A cântat d-na Lucia Cosma, cea mai talentată artistă lirică a fraților noștri de peste munți, eleva maestrului G. Dima și a celebrei profesoare Matilda Marchesi din Paris. D-na Lucia Cosma, fiica d-lui Parteni Cosma, directorul băncii „Albina” din Sibiu, posedă toate calitățile unei mari cântărețe: o voce limpede și dulce de un timbru extra-ordinar de duios, o frazare și nuanțare muzicală, cari denotă o înaltă școală în maniarea vocii, — toate acestea unite cu o prestanță care impune. Distinsa artistă de peste munți a cântat în aplausele înalte asistenței bucățile următoare: În Waldeseinsamkeit de Brahms, Heide Röslein de Schubert, Solvejgs-Lied de Grieg, Aus dem Ei gekrochen, cuvinte de Carmen Sylva iar muzica de G. Dima, Floare fui, floare trecui, de Brediceanu, S'a dus ocul de p'aci, tot de Brediceanu și Măndruliță de demult, de Dima. D-na Lucia Cosma a fost viu și călduros felicitată de regina Elisabeta și de aleasa asistență, care și-a dat în tălmire pentru a auzi din nou pe această

făcută, pentru că limba lui în mare parte e arhaică, constituie cea mai frumoasă amintire din partea vienezilor, cărora autorul celor 21 de volume, și acum din lumea lui de sus le poate adresa ca și odinioară, aceleași muștrări prințefte, isvorâte dintr-un suflet larg de artist neîntrecut al cuvântului: „Vieno! Cu puțin mai înainte erai o frumoasă Rahel, dar vezi ce 'n grabă te poate prefăce Domnul în Lia cea plină de rușine; acum erai o țară bogată și fericită în laude multe, dar privește cum te-a schimbat Cel Preaînalt în Egiptul miseriei; odinioară te răsfăța ca un isvor al mângâierii și al bucuriei, ce fără de veste te-ai întors prefăcându-te 'n uscată cisternă, dar nu, m'am înșelat, e apă destulă, sunt numai lacrimile multelor tale dureri și năcazuri...”

(Roma).

I. Broșu.

Vorbe înțelepte.

Caută și suferă cu răbdare toate asupririle celor ce te pismușcă, pentru că pe toți îi vei învinge cu răbdarea. Așa se întâmplă și cu focul, să mistuește singur, când nu mai găsește nimica să strice.

talentată fiică a Ardealului, în ziua de 5 Februarie v. la concertul pe care îl va da la Ateneu. D-na Lucia Cosma va mai cânta și Duminecă 24 Ianuarie v. în concertul simfonic, fiind acompaniată de orchestra ministrului instrucțiunii publice”.

Direcțiunea institutului de credit și economii „Albina” a hotărât transformarea agenturii, care funcționează din 1891 în Murăș-Oșorhei, în o filială. Delegat al direcțiunii la această nouă filială a fost numit dl Dr. E. Draia în Murăș-Oșorhei.

† Pompiliu Tordășianu, revizor r. de finanțe, după lungi și grele suferințe, în al 53-lea an al vieții și în al 13-lea al fericitei căsătorii, a decedat în Domnul Vineri, la 28 și a fost înmormântat Sâmbătă la 29 Ianuarie n. 1910, în cimiterul din Odorheiu-săcuiesc. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Il jlesc următorii: Gabriela Tordășianu, ca soție. Valeria Olariu n. Tordășianu, Victor și Eugen, ca soră și frați. Ioanichie Olariu, Eugenia Tordășianu, ca oamnat și cumnată. Mioara Viorica Tordășianu, ca nepoată.

Parisul sub apă. În urma ploilor neîntrerupte din Franța, apele au crescut în chip neobișnuit. În Paris s'au produs mai multe prăbușiri, pe străde au curs torente furioase, mai multe suburbii sunt complet inundate, apa în multe părți ajungea la înălțime de 2 metri. Apele Seinei s'au urcat cu zece metri și jumătate deasupra nivelului coman al flaviului. La unele case nu se mai putea ajunge decât cu bărci. Aprovizionarea cu alimente se face nespun de greu. Prefectul poliției a cerut dela proprietarii băroilor și vapoarelor, să le pușă fără întârziere la dispoziția autorităților. Se crede, că 10 mii de case, din 84 de mii câte are Parisul, au suferit din cauza inundațiilor. În toată lumea s'au pornit colecte pentru nenorociți. Morgan, americanul, a dat 100 de mii, Crucea Roșă italiană 50 de mii, țarul și regele Belgiei câte 10 mii de franci. Ziarele asemenea adună mari sume de bani. Știrile mai nouă spun, că apele încep a scădea.

Una-alta. Titlul unui articol de gazetă: „Tot noi tragem scurta”. Fraza este o traducere din nemțește și ungurește. Românește s'ar zice: Totnoi cei păcăliți, sau: Tot pe socoteala noastră.

Ziar pentru evrei. Cu ziua de 1 Februarie va apărea un nou ziar cotidian, „Progresul”, care va apăra interesele evreiești din România. Noul ziar se tipărește în București.

Medic român. Dl Dr. Aurel Ciutu s'a stabilit ca medic particular în Graz.

Premiu. „Asociația învățătorilor români” din districtul Câmpulung a votat cu mare însuflețire învățătorului și poetului bucovinean G. Roticiu un premiu de 500 coroane.

Achitată. Ianina Borovsca, acuzată în omorul misterios, a fost achitată din partea curții cu jurați dela Cracovia. Publicul a primit sentința aceasta cu simpatie.

O nouă operă. În Karlsruhe s'a reprezentat în săptămâna trecută pentru prima dată piesa *Banadietrich*, compusă de Siegfried Wagner, fiul celebrului reprezentant al muzicii viitorului. Subiectul este luat din legende germane. Eroul este Dietrich (acelaș erou, vârat fără voe într'un vestmânt „patriotic”, făcuse mai anii trecuți o valvă oarecare într-o publicație sibiană). Muzica operei este în stil wagnerian. La reprezentare au luat parte marile duce, principele moștenitor și familia lor, oaspeți și critici străini. Autorului și cântăreților li s'au făcut mari ovatiuni.

Expoziție plutitoare. Compania de navigație și de comerț rus a organizat pe bordul vaporului său „Impăratul Nicolae II.” o expoziție plutitoare. Vaporul acesta a vizitat până acum porturile Varna, Constantinopol, Pireu, Salonic, Alexandria, Smirna, Port-Said ș. a. Pe la sfârșitul lui Februar va sosi la Constanța, unde va sta vreo trei zile. Expoziția de pe vapor reprezintă produsele mai de seamă ale industriei rusești; instalația, în stil rus, este foarte interesantă. Două etagii cuprind peste 200 de vitrine cu modeluri de producțiunile Rusiei: cereale, cărbuni, petrol, ape minerale, produse chimice, mașini, zahăr, uleiuri, derivatele laptelui, parfumerie, vinuri, lichieri, mobile ș. a. Cea mai cercetată parte a expoziției plutitoare este industria casnică, aranjată cu cel mai bun gust.

Biserica română ortodoxă din Viena. Ministrul austriac de culte a vestit pe dl Al. baron Harmuzachi, deputat, că M. S. Monarhul prin o hotărâre prea înaltă a înouvințat, ca din mijloacele fondului religios bucovinean să se des 8 mii de cor. pentru instalarea și 5000 pentru susținerea capelei române ortodoxe din Viena.

Cununie. Marti d. a. la trei ore și-a serbat în catedrala din Sibiu cununia redactorul „Foi Poporului” dl S. Moldovan cu dra Maria Copăceanu. Nași au fost protopresbiterul Sibiului, dl Dr. Ioan Stroia cu soția sa dna Veturia. Deot cununător a fost preastim. Domn asesor const. Nicolae Ivan. Sara s'a făcut ospățul în ceter restrâns, în restaurantul Brote din Sibiu. Noii căsătoriți au fost felicități telegrafice din mai multe părți. Între telegramele rememoram următoarea: Arad, 1. Febr. o. S. Moldovan, Sibiu, restaurant Brote. Trimitem decanului nostru cele mai curate și sincere urări de bine. Redacția „Tribunei” și sindicatul presei.

La fondul pentru înzestrarea fetelor sărace al Reuniunii meseriașilor sibiieni au mai dăruit: Constanța Părau 20 bani, expeditorul „Foi Poporului” Ioan Imbăruș 2 cor. adunate la botezul noul-născutului Petru R. Săzer, fiul zidarului I. Radu Săzer; Mărioara Mânzat n. Radu 20 bani, Moise Dejenaru, din Lompolanka (Bulgaria) 5 cor., Com. Mânzat, măcelar 20 bani, Nic. Bulea, lustrător și soția Maria n. Logojan 3 cor., Mihail Sinu, croitor 20 bani, Valeria Olariu n. Tordășian 10 bani și Ilie Stefla, blănar 20 bani.

Cărți și reviste.

„Luceafărul” Nr. 3, a apărut cu următorul sumar bogat și variat: I. U. Soricu: Căntece (poezie). E. Lovinescu: Cine era? Comedie într'un act. C. Ardeleanu: În Nirvana (poezie). I. Sân-Gorgiu: Amurg pe munți (poezie). Gh. Talbure: Biserica ortodoxă română din Oradea-mare. I. Gorun: Sălcămul. Aurelia Pop: Prin negura viselor (poezie). Poporanismul. — O anchetă literară. — Răspunsul d-lui Ioan Ciocărlan. Anonymus: Notițe cu creionul: † Adelina Tăslăuanu n. Olteanu. Cronică: Coperta. Creangă și poporul. Asociația din Arad. Reviste săptămânale (G. B. D.). Bibliografie. Ilustrații: Biserica gr.-or. din Oradea-mare, Iconostasul bisericii gr.-or. din Oradea-mare. Isus în grădina Getsimani; Adormirea Născătoarei de Dumnezeu (picturi din interiorul bisericii gr.-or. din Oradea-mare).

„Biblioteca pentru toți”, numărul 517 cuprinde *Răsul roșu*, războiul din Mangiuria, celebra scriere a lui Leonid Andreev. Prețul 30 bani. Din toate scrierile renumitului scriitor rus, așa de tânăr încă și totuși așa de cunoscut, *Răsul roșu* este cea mai celebră. Ea a avut un răsunet colosal în Rusia și a fost tradusă în mai toate limbile culte din Europa. *Răsul roșu* bioește par'că conștiința omenească, trezindu-o din adormirea în care zace și arătându-i în toată oroarea lui, obiceiul rău al războiului, care dăinuiește încă în ciuda veacului de civilizație în care trăim. A se cere catalogul complet al acestei „Bibliotecii pentru toți” care cuprinde peste 500 de numere, la librăria editoare Leon Alcalay — București.

Teatru german.

Astăzi Mercuri d. a. la orele 3: *Der dunkle Punkt*, sara la orele 7: *Die geschiedene Frau*, Joi în beneficiul dsoarei Irima Lencz: opereta *Künstlerblut*.

După pojar trecut

Emulsiunea lui Scott e cel mai sigur mijloc pentru împiedecarea boalelor serioase. Celce pentru prima dată încearcă „Emulsiunea lui Scott” se miră, cât de repede recăștigă puterile pierdute. Bunul renume, care

Emulsiunea lui Scott

îl are în tot locul, se bazează mai cu seamă pe curățenia și perfecțiunea părților ei constituitoare. Chiar și asupra celui mai gîgăș stomah și mai slab organism

Emulsiunea lui Scott

înfăptează cât mai favorabil.

Nu mai Emulsiunea lui Scott e adevărata și neîntrecută Emulsiunea lui Scott.

Veritabil numai cu această marcă siune model. 4 (330) 4-5

— Pescarul — ca semnul garanției a experiențelor lui SCOTT.

Prețul unei sticle originale c. 2-50.

Se găsește în toate farmaciile.

Nr. 6/1910.

(30) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor din comunele mai jos însemnate se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” și anume pentru:

1. Postul de paroh din parohia de cl. II. Blăjeni-Plaiu;
2. Postul de paroh din parohia de cl. III. Potingani și pentru
3. Postul de capelan temporal din parohia de cl. II. Cebea, pe lângă veteranul paroh Ioan Jurca.

Emolumentele împreună cu posturile de paroh de sub 1 și 2 sunt cele cuprinse în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat, iar pentru postul de capelan sunt jumătate din toate venitele ștolare cuprinse în coala B. având actualul paroh, cât timp va fi în viață, să beneficieze de întreaga dotațiunea dela stat.

Petenții au a-și așterne rugărilor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial și cu prealabila încredințare a acestuia să se prezinte în vre-o Duminică ori sârbătoare la biserică pentru a cânta și cuvânta respective celebra.

Brad, la 4 Ianuarie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Zărandului în conțelegere cu organele parohiale.

Vasiliu Dămian
protopresbiter.

Nr. 631/1909 prot.

(32) 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa I Roșia, protopresbiterial Sibiuului, amăsurat dispoziției consistoriale din 9 Ianuarie a. c. Nr. 14,048 Bis. ex. 1909, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, având a să prezenta, cu prealabila încredințare a subșorului, în biserică (în vre-o Duminică sau sârbătoare spre a cânta, cuvânta și respective celebra.

Sibiu, 16 Ianuarie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Sibiuului în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter

Nr. 20/1910

[24] 2—3

Concurs repetit.

În sensul veneratului ordin Consistorial din 22 Decembrie v. 1909, Nr. 14566 Bis. prin aceasta se publică concurs pentru întregirea parohiei de clasa III a Cârjiți cu filia Bretelin cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele statorite de comitetul parohial și fașionate în coala B. pentru dotația dela stat.

Concurenții au a-și așterne suplicile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu în termenul sus indicat, și a se prezenta în timpul și modul prescris în regulamentul pentru parohii, în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică din această parohie spre a cânta, predica și eventual a celebra sf. liturgie.

Deva, 11 Ianuarie 1910.

Oficiul protopresbiterial român gr.-or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 19/1910.

[25] 2—3

Concurs repetit.

În sensul veneratului ordin Consistorial din 22 Decembrie v. a. tr. Nr. 14565 Bis., prin aceasta se publică concurs pentru întregirea parohiei de clasa III a Cănelui de Jos cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele statorite de comitetul parohial și fașionate în coala B. pentru dotație dela stat.

Concurenții — cari trebuie să fi absolvați 8 clase medii înainte de teologie — au a-și așterne suplicile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu în termenul sus indicat, și a să prezenta în timpul și modul prescris în Regulamentul pentru parohii, în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică din această parohie, spre a cânta, predica și eventual a celebra sfânta liturgie.

Deva, 11 Ianuarie 1910.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresb.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Nr. 59/1910.

(28) 2—2

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc la școala gr. ort. română din filia Valea-Lunga ppresb. (Ilia), publicăm concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”, pe lângă următoarele emolumente:

1. Salariu dela popor 600 cor. până la 1 Septembrie 1910 ear dela acest dat 1000 cor. anual și anume 200 cor. dela comuna bis. și 800 cor. ajutor sperativ dela stat.

2. Cuartir natural în edificiul școlar, lemnele necesare de foc, grădina prescrisă, și eventuale diurne legale la participarea conf. inv.

Cuincuenalele se compută numai dela ocuparea definitivă a acestui post, și în această comună.

Învățătorii e datorii a cânta cu copii la sfta liturgie a conduce școala de adulți, — și de pomărit, — fără altă remunerație.

Concurenții să-și trimită recursele adjustate legal of. ppresb. a tr. Ilia, — și să se prezinte alegătorilor în termenul espus; spre a-și arăta dexteritatea în cant și tipic.

Valea-Lunga, la 19 Dec. (1 Ian. 1910).

Comitetul parohial:

Traian V. Motora par. pres. com. par. **Paraschiv Nicolae** notariu
Vidi: **Z. Murașan** protopresbiter.

Nr. 16/1910

[6] 3—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan temporal, cu drept de succesiune în parohia de clasa a doua Șesuri în urma ordinului consistorial din 22 Decembrie a. tr. Nr. 14647/1909 Bis. se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt jumătate din toate venitele cuprinse în coala B., așadar și din întregirea dela stat.

Petenții au a-și așterne rugărilor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial și cu prealabila încredințare a acestuia să se prezinte în vre-o Duminică ori sârbătoare la biserică pentru a cânta și cuvânta respective celebra.

Brad, la 8 Ianuarie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Zărandului în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasiliu Dămian
protopresbiter.

Nr. 5/1910.

[13] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea unui post învățătoresc dela școala gr. ort. română din comuna Pianul-de-Jos, protopresbiterial Sebeșului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

1. Salar fundamental cu întregire dela stat 1000 cor.
2. Rslut de cuartir 50 cor.
3. Grădina sau un stâncin de lemne.

Dela învățător se cere să aibă cunoștințe muzicale în măsură de a putea forma un cor bisericesc pentru care va fi remunerat.

Concursurile sunt a se trimite oficiului protopresbiterial al Sebeșului și concurenții să se prezenteze poporului înainte de alegere spre a cânta la biserică.

Pianul-de-Jos, 1/14 Ian. 1910.

Comitetul parohial:

Ioan I. Popa notar. **Ioan Bena** paroh.
Sergiu Medean protopresbiter.

Epilepsie.

Cine suferă de epilepsie, sgâr-ciuri și alte boale de nervi, să ceară broșura despre aceasta. Se capătă gratuit și franco prin (231) 29-52

priv. Farmacia la Lebedă
Frankfurt a/M.

In cancelaria notarială din Poiana (comitatul Szeben) află imediat aplicare pe lângă o remunerație lunară de 80 cor. și unele venite laterale

un adiunct.

Să cere praxă. Cei cu diplomă notarială sunt preferiți.

(20) 2—2

Prăjituri pentru ceai

precum și

Cakes și Piscote**Pesmet de Karlsbad, Pojon și pentru copii**

se află în mare asortiment la

I. Ioan Keil

Sibiu, Piața mare 11.

(21) 2—10

Trimiterile prin postă se execută franco.

„PLUGARIUL”,**instituit de credit și economii societate pe acții în Săcădate.****szakadati takarék pénztár részvénytársaság.**

Domnii acționari ai institutului de credit „Plugariul”, societate pe acții se invită conform statutelor la a

XII-a adunare generală ordinară

care se va ține în Săcădate (localul institutului) **Duminică în 27 Februarie st. n. a. c. 2 ore d. a.**

Obiectele:

1. Raportul anual al direcțiunii și al comit. de supraveghiere asupra bilanțului anului 1909.

2. Propunerea direcțiunii și a comit. de supraveghiere referitor la distribuirea profitului realizat.

3. Eventual alte propuneri ce sar fi înscinuat la direcțiune înainte de deschiderea adunării generale.

Acei domni acționari cari sau în persoană sau prin plenipotențiați voiesc a lua parte la adunare se fac atenți, conform §. 17 din statute a depune acțiile scrise pe numele lor precum și plenipotenția înainte de deschiderea adunării la casa societății.

Săcădate, la 30 Ianuarie 1910.

Direcțiunea.

(31) 1—1

Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1909.

Activa—Vagyon.		Mérleg számla 1909 december hó 31-ével.		Pasiva—Teher.	
	K f				K f
Numărar — Készpénz	2,723 38	Capital societar — Részvénytőke	20,000—		
Cambii escomptate — Leszámitolt váltok	180,936 70	Fond de rezervă — Tartalék alap	7,700—		
Imprumuturi pe obligaț. — Kötvény kölcsönök	71,755—	Fond de binefaceri — Jótékony a.	800—		
Acții dela bănci — Bank részvények	200—	Depuneri spre fruct. — Takarék betétek	181,784 63		
Mobiliar — Felszerelés	80—	Cambii reesc. — Visszleszámitolt váltok	37,600—		
amortiz. — leírás	20—	Creditori — Hitelezők	1,459 17		
		Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	98—		
		Inter. trans. — Atmeneti kam.	2,804 20		
		Profit reportat — Áthozott nyer.	368 06		
		Profit din anul curent — nyereség f. évből	3,061 02		
			255,675 08		255,675 08

Contul Perdere și Profit.

Spese—Kiadások.		Veszteség és nyereség számla.		Venitd—Bevételek.	
	K f				K f
Interese după depuneri — Takarékbetét kamat	7,341 68	Profit reportat — Áthozott nyereség	368 06		
Salare — Fizetések	600—	Inter. dela cambii escompt. — Kamat leszámitolt váltok után	11,318 66		
Marce de prez. — Jelenleti jegyek	295—	Interese dela obligațiuni — Kamat kötvények után	1,432—		
Spese: chirie, lum., inc., tipar, etc. — Költségek: házbér, világítás, fűtés, nyomtatványok	661 65	Provizione — Jutalék	675 97		
Dare: — Adó: directă și aruncuri — egyenes és potadó	713 11				
10% dela interese de depun. — 10% betéti kamat után	734 17				
Amortizare din mobiliar — Leírás felszerelésből	20—				
Profit curat — Tiszta nyereség	3,429 08				
	13,794 69				13,794 69

Săcădate — Szakadat, 31 Decembrie 1909.

Direcțiunea: — Az igazgatóság:

Constantin Prie m. p., **Ioan Căndea m. p.,** **Ioan Stanciu m. p.,**
prezident. — elnök. **Ioan Bucur m. p.** **Ioan Iordachie m. p.**
Ioan Vătășan m. p., revizor expert al „Solidarității”.

Revizut și aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare. — Megvizsgáltatott a fő és segéd könyvekkel összhangzásban találtatott.

Săcădate — Szakadat, 30 Ianuarie 1910.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelőbizottság:

Toma Mahara m. p. **Ilie Stanciu m. p.** **Cost. Mahara m. p.** **Toma Podea m. p.**

Editura și tiparul tipografiei arhidieceesane,